

Метадычныя матэрыяля для настаўніка

Настаўнік вітаецца з вучнямі, звяртае іх увагу на Слайд 1.

- ✓ Паглядзіце на слайд. Карыстаючыся словамі з правага слупка, звярніцеся да свайго суседа, які сядзіць насупраць, і выкажыце яму пажаданні на ўрок.
- ✓ А цяпер давайце разам складзем пажаданне на сённяшні ўрок, карыстаючыся словамі з левага слупка.
- *А я жадаю, каб для ўсіх вас ўрок быў цікавым, пазнавальным, хай дэвізам стануць словы:*

Пазнай сябе – гэта цікава!

Праяві сябе – гэта рэальна!

II. Актуалізацыя ведаў. Матывацыя. Мэтавызначэнне

- *А зараз прашу ўсіх вас запісаць пад дыктоўку сказ:*
8 кастрычніка 2015 года **Шведская каралеўская акадэмія навук** назвала **лаўрэатам Нобелеўскай прэміі** па літаратуры **беларускую пісьменніцу Святлану Алексіевіч**.
- Ці сустрэліся напісанні, над якімі Вы задумаліся? Што было асабліва складана напісаць? Думаю, **Шведская каралеўская акадэмія навук**, **лаўрэат Нобелеўскай прэміі**. Такім чынам, мы бачым, наколькі важная сённяшняя тэма ўрока.

Настаўнік агучвае тэму. Затым просіць вучняў сфармуляваць мэты ўрока:

Пасля ўрока я буду ведаць:

- правілы напісання вялікай і малой літар;
буду умець:
- правільна пісаць словы з вялікай і малой літар паводле арфаграфічных нормаў;
- аргументаваць выбар арфаграмы;

Настаўнік.

- Сістэматызаваць і паглыбіць веды па тэме дапамогуць нам вучні, якія рыхтавалі праекты па тэме ўрока.

Выступленне групы 1 (праект называецца “Славутыя імёны”, прысвечаны знакамітым людзям нашай Бацькаўшчыны)

Праца настаўніка з класам на выпрацоўцы ведаў і ўменняў па тэме ўрока.

Пытанні класу:

1. Каго з названых славутых суайчыннікаў называюць **атаманам мужыцкай праўды?** (Каліноўскага). Як напішам **перыфразу?** (з малой літары)

2. Хто з названых меў псеўданімы **Максім Кніжнік, Максім Крыніца**? (Максім Багдановіч) Як напішам іх? (усе словы з вялікай літары).
3. Хто з названых дзеячаў народны мастак Беларусі? (Савіцкі). Як напішам **народны мастак, народны пісьменнік**? (з малой літары).

Праца з тэкстам:

Міхаіл Савіцкі - правадзейны член **АМ Расіі** (удакладняем правапіс), акадэмік Нацыянальнай АН Беларусі (удакладняем правапіс абрэвіятур, поўнай назвы, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР (1973), Герой Беларусі (2006)

4. Хто з названых двойчы **Герой Савецкага Саюза** (Пётр Клімук)? Запісваем у сшыткі насупраць прозвішча, настаўнік звяртае ўвагу на правапіс вялікай літары у назве асоб па вышэйшых дзяржаўных узнагародах Рэспублікі Беларусь і іншых краін (акрамя слова *кавалер*).
5. З якой літары пішуцца назвы твораў мастацтва (назвы кніг, паэм, карцін і г.д.)? (З вялікай, бярэцца ў двукоссі)
6. Хто з названых двойчы Герой Сацыялістычнай Працы? (Павел Сухі.) Запісваем у сшыткі насупраць прозвішча, настаўнік звяртае ўвагу на правапіс вялікай літары у назве асоб па вышэйшых дзяржаўных узнагародах Рэспублікі Беларусь і іншых краін.

Фізкультхвілінка

Вам прапанаваны рэпрадукцыі карцін, партрэт Уладзіміра Караткевіча, назвы твораў, напісаных пісьменнікам; а таксама ілюстрацыі архітэктурных помнікаў Беларусі. Працуем групай: прымацуйце да сваіх дошак. Звярніце ўвагу на правапіс вывучаемых арфаграм.

!!! Звяртаю ўвагу на архітэктурныя помнікі: правапіс слоў з вялікай літары **Святы Мікалай**, ікона **Маці Божай у Будслаўскім** касцёле. Па правілах 2008 года назвы бостваў, хрысціянскіх святынь пішуцца з вялікай літары.

Пытанні групам:

1. Назавіце прозвішча мастака, прапанаваных рэпрадукцый. (Бялыніцкі-Біруля)
2. Як Вы думаеце, чаму іменна Караткевіч і яго творы прапанаваны Вам?(26 лістапада спаўняецца 85 гадоў з дня нараджэння)
3. Звярніце ўвагу на слайд і адкажыце, што аб'ядноўвае архітэктурную, жывапіс, літаратуру? (віды мастацтва). Якія віды мастацтва вы яшчэ ведаеце?

Выступленне групы 2 (праект *“Мая Радзіма - Беларусь”*)

Заданне настаўніка – дыктант з працягам (вучні дапаўняюць прапушчаныя словы, устаўляюць літары).

Гэтая **бабруйская** вуліца мела калісьці назву Мураўёўская, названа была ў гонар графа Мураўёва, які падавіў паўстанне 1863 года. Была адной з першых брукаваных вуліц у Бабруйску. Гараджане называлі яе **Неўскім праспектам**.

У доме нумар сто дзевятнаццаць размяшчалася **Аляксееўская жаночая гімназія**, названая так у гонар нараджэння цэсарэвіча Аляксея. Цяпер гэта ДУА “Гімназія №3 горада Бабруйска”. А вуліца называецца Сацыялістычная.

*Разгледзець варыянтнасць **напісання бабруйскі, брэсікі, палескі, купалаўскі** з малой і вялікай літары.*

Улічыць правяпіс напісання ДУА “Гімназія №3 горада Бабруйска” (з вялікай літары ў абрэвіятуры), з малой – у поўнай назве як родавай назве: дзяржаўная ўстанова адукацыі.

Настаўнік.

На другім этапе віктарыны Вам неабходна выканаць заданні па групах:

Першай групе неабходна правільна вызначыць па здымках архітэктурныя помнікі Беларусі, правільна напісаць іх назвы.

Другой групе вызначыць помнікі-святынні, якія ведае кожны беларус, таксама правільна напісаць іх назвы.

Трэцяй групе ўстанавіць адпаведнасць паміж датамі і дзяржаўнымі святамі, святочнымі і памятнымі датамі, у якіх **усе словы пішуцца з вялікай літары з практыкавання 108**. Група выкарыстоўвае матэрыялы дзённіка пра дзяржаўныя святы.

Усім неабходна карыстацца правілам падручніка.

Праверка заданняў.

Тэставае заданне. Самаправерка

Этап рэфлексіі.

Настаўнік

- *Працягніце фразу:*

Сёння я зразумеў(ла), што ...

Мне гэта тэма спатрэбіцца ў далейшым для таго, каб ...

Дамашняе заданне: параграф 20, пр.107 пра нашага слаўнага земляка Усяслава

Чарадзея.